

Pressmeddelande

Från Sahlgrenska Universitetssjukhuset

2010-07-01 08:00

Resultatet från screeningstudie i Göteborg publiceras idag i den vetenskapliga tidskriften Lancet Oncology.

Allmän PSA-test halverar dödligheten i prostatacancer

1995 startade Göteborgs Screeningstudie för prostatacancer vid Urologen vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Resultaten efter 14 års uppföljning visar att risken att dö av prostatacancer var nästan halverad hos de 10 000 män som inbjudits för testning.

Prostatacancer är den vanligaste dödsorsaken i cancer hos svenska män och mer än fem procent av alla män dör av denna cancerform, ofta efter en lång och plågsam sjukdomstid.

Blodprovet PSA har funnits i drygt 20 år för tidig diagnostik av denna cancersjukdom men huruvida provet innebär mer fördelar än nackdelar har diskuterats. En av farorna med provet har ansetts vara risken för överdiagnostik. Detta innebär att provet även signalerar positivt hos män med en långsamväxande, ofta relativt ofarlig, cancer och kan innebära att män oroas och behandlas i onödan.

Lägst dödlighet för yngre deltagare

Redan 1995 startade Göteborgs Screeningstudie för prostatacancer, alltså en allmän test, vid Urologen vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Resultaten efter 14 års uppföljningstid är slående. Risken att dö av prostatacancer var nästan halverad, 44 procent lägre, hos de 10 000 män som inbjudits för testning. Alla män hörsammade inte inbjudan (76 procent deltog minst en gång) och effekten var störst hos dem som deltog, här var risken 56 procent lägre än i kontrollgruppen. Allra lägst var risken hos de som var under 60 år när de deltog första gången. I denna grupp var dödligheten i prostatacancer bara en fjärdel mot den förväntade.

Studien har utförts i samarbete med professor **Hans Lilja** vid Memorial Sloan Kettering Cancer center i New York som ansvarat för alla PSA-analyser som utförts vid universitetssjukhuset i Malmö. I studien har 10 000 män födda mellan 1930 och 1944 inbjudits vartannat år för PSA-provtagning. Samtidigt har 10 000 män i samma ålder utgjort en kontrollgrupp.

Vilka var då nackdelarna? Risken för att få diagnosen prostatacancer var betydligt högre i den inbjudna gruppen 12,7 procent mot 8,2 procent i kontrollgruppen. Eftersom prostatacancer oftast är en mycket långsamt förlöpande sjukdom kom de gynnsamma effekterna också först efter lång tid. De första tio åren skiljde sig inte grupperna nämnvärt åt i risken att dö av prostatacancer men därefter var minskningen mycket kraftig i den inbjudna gruppen. Detta återspeglas också i det faktum att det krävdes att tolv män behövde diagnostiseras för att rädda livet på en man.

Överraskande resultat

-Att PSA-provet var så effektivt trodde vi knappast när vi startade studien, kommenterar professor **Jonas Hugosson**, överläkare vid Urologen, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, som lett undersökningen sedan dess start 1995.

- En viktig slutsats är att det framför allt är män mellan 50 och 70 år som har mest att vinna på PSA-testning och det bör ske inom ett mycket strikt program, inte bara ett PSA-test då och då. Det vi ser idag är att män ofta kollar ett PSA med oregelbundna intervall på sin vårdcentral men trots att det ibland är förhöjt sker ingen uppföljning hos urolog.
- Hittills har vi informerat män om PSA-provets för och nackdelar och låtit männen själv bilda sig en uppfattning huruvida de vill testa sig eller ej. Med de aktuella resultaten känns det svårt att inte rekommendera män PSA-testning, avslutar Jonas Hugosson.

Kontaktperson: Professor Jonas Hugosson, Verksamhet Urologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, tel. 0708-79 33 04, jonas@urol.se
Överläkare Ali Khatami, Verksamhetschef, tel: 031 3423303, ali.khatami@vgregion.se,
Publicerad av: Linda Kullenberg Epost: linda.kullenberg@vgregion.se